

Ліпкан Володимир Анатолійович

Наративний аналіз виступів керівників п'ятого покоління КНР: на прикладі Цінь Ґана

УДК 303.833.5:808.51:[316.46:32(510)
Цінь Ґан]
DOI <https://doi.org/10.24195/2414-9616.2023-1.17>

Ліпкан Володимир Анатолійович
доктор юридичних наук, професор,
докторант відділу правових проблем
політології
Інституту держави і права імені
В. М. Корецького
Національної академії наук України
вул. Трьохсвятительська, 4,
Київ, Україна
ORCID: 0000-0002-7411-2086

Сучасна політологічна наука має певні напрацювання у сфері формування стратегічного наративу. Причому ці дослідження виконуються в рамках різних наук. Однак саме в контексті політичної комунікативістики і стратегічних комунікацій відповідно до засадничих положень теорії геостратегії наративний аналіз виступів політичних лідерів робиться не часто. Однак функціонування китайської моделі політичної меритократії доводить не лише право на її існування, а й певну ефективність і беззаперечні переваги, якими не можна нехтувати, які потрібні для вивчення і впровадження у сучасну модель геостратегії української держави.

Творення сучасної геостратегії є системним процесом вироблення та провадження стратегічного наративу відповідно до наперед визначених цільових аудиторій. Тому питання політичного лідерства і формування стратегічного наративу є важливим для Української держави з огляду на бідність пропозиції інтелектуальних та стратегічних лідерів зсередины країни. Якщо в більшості демократичних країн стратегічні наративи виробляються спеціально навченими особами, а промови для вищих посадових осіб готують спічрайтери, то в Китаї інший підхід – стратегічні наративи є сформованими конкретним поколінням управлінців ідеологемами, які поступово впроваджуються у геостратегічний дискурс і в практику безпекостворення. Дана стаття присвячена аналізу промов та виступів одного з яскравих представників п'ятого покоління керівництва КНР – міністра закордонних справ КНР Цінь Ґана.

У статті обстоюється авторська думка, що справжні стратегічні архітектори (стратіархи) мають власноруч формувати філософські передумови, концепції і стратегії, визначати місію держави і володіти стратегічною візією. Меритократична модель китайського державного управління слугує вагомим внеском в політологічну науку, оскільки кожне покоління керівників КНР збагачує політологічну думку новими ідеями та їхніми інтерпретаціями, моделями, принаймні теоретичними, будови процвітаючого та успішного Китаю. Формування політичної системи КНР збудовано таким чином, щоб запобігати приходу до влади несистемних політиків, недалекогоглядних і популістських політичних діячів (не стратегічних лідерів). Одним із проявів універсальності політичних лідерів виступають їхні промови, які слугують концептуалізації та масштабуванню потрібних партійному керівництву ідеологем.

У дефініції статті на прикладі аналізу думок міністра закордонних справ КНР – Цінь Ґана – доводиться, що Китай має власну теоретичну та філософську базу розвитку держави, володіє власним наративним інструментарієм, чинить спроби впливати на міжнародний порядок, в тому числі й за допомогою наративів. У статті масштабується і послідовно продовжується ключова авторська ідея щодо чіткого відділення геостратегії як окремої від геополітики теорії, доводиться абсолютне несприйняття і повне ігнорування різноманітних течій геополітики в практичній політиці КНР.

Авторська матриця теорії і практики геостратегії накладена на аналіз одного з політичних лідерів сучасного КНР, голови МЗС КНР – Цінь Ґана. Аналізуються система наративів, які озвучує міністр, а також робиться детальний аналіз кожного з них.

Важливим є органічне поєднання даної статті із іншими авторськими статтями, в яких унаочнюється зміст різноманітних концепцій стратегічної невизначеності та ясності, з'ясовано зміст політичного лідерства Цінь Ґана на сучасному етапі, в також визначаються можливості застосування даного досвіду для формування та розвитку безпекової, сильної, розвиненої Української держави, а також намічаються вектори розвитку власної геостратегії.

Ключові слова: геостратегія Української держави, політичне лідерство, стратегічна невизначеність, стратегічна ясність, зовнішня політика Китаю, п'яте покоління політичних лідерів КНР, стратегічний наратив КНР, політична меритократія, стратегічна ідентичність, нова сингулярність, стратіарх.

Аналіз публікацій. Багатоаспектність досліджуваної теми зумовлює звернення до низки міждисциплінарних політико-правових досліджень науковців із Інституту держави і права імені В. М. Корецького НАН України: О. В. Скрипнюка, В. П. Горбатенка, О. М. Костенка, І. О. Кресіної, В. Ф. Сіренко.

Важливе місце серед публікацій посідають роботи О. Бабкіної О. Майбороди, Г. Касьянова, О. Ковалю, Є. Перегуди, Ю. Пойти, І. Поліщук, О. Траверсе, О. Ярош, авторів Інституту сходознав-

ства НАН України та Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса, публікації авторів та дослідників, в яких аналізуються теоретичні засади формування стратегічного наративу.

Однак окреме вивчення наративів лідерів п'ятого покоління керівників КНР українському науковому сегменті не висвітлено. Дана наукова стаття, зберігаючи логіку наступності в рамках формування методології теорії геостратегії, продовжує цикл дослідження геостратегічних сценаріїв розвитку України, і розвиває думки щодо концеп-

ції стратегічної невизначеності та стратегії стратегічної ясності, політичного лідерства, політичної меритократії, закладає новий науковий тренд щодо необхідності детального з'ясування ролі політичних лідерів у формуванні та індоктринації стратегічних наративів у геостратегічний дискурс.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. У сучасних наукових політологічних дослідженнях замало уваги приділено розвитку концепції теорії геостратегії, складовим компонентом якої є з'ясування ролі політичних акторів та суб'єктів політики у процесі вироблення та реалізації стратегічних наративів. Дана стаття є внеском у політологічну науку, оскільки окрім теоретичного наповнення, в ній вперше аналізуються конкретні наративи одного з політичних лідерів п'ятого покоління керівників КНР – Цінь Ґана.

Подані висновки можуть бути екстрапольовані для розуміння ролі політичних лідерів та політичних еліт і мають бути корисними для формування геостратегії сучасної Української держави, формування та становлення інституту фахових і компетентних політичних лідерів української політичної еліти.

Мета статті полягає у визначенні змісту політичного лідерства *Цінь Ґана* і його ролі і формуванні та реалізації зовнішньої політики КНР.

Для досягнення поставленої мети були поставлені та вирішені наступні наукові завдання: 1) визначено передумови формування стратегічних наративів політичного лідера; 2) проілюстровано тези політичного лідера і рівень їх конкретного втілення в практику міжнародних відносин; 3) сформульовано напрями екстраполяції отриманих даних для розвитку геостратегії сучасної Української держави.

Вступ. У Китаї з моменту його офіційного утворення як держави – 1 листопада 1949 року – зберігалася до жовтня 2022 року традиційна форма приходу і відходу від влади, її передача на основі певних парадигмальних канонів. Кожна політична сила, яка приходила до влади, асоціювалася і представляла певний світогляд, систему стратегічних наративів конкретного покоління політиків та управлінців, які мали власну теоретичну систему та методологічний інструментарій формування та удосконалення існуючої політичної системи та її інститутів, політичних відносин.

Сі Цзіньпін, як лідер керівництва п'ятого покоління, хоч і проголосив про побудову „соціалізму з китайської специфікою нової епохи”, на практиці керівництво КНР, особливо через жорстку позицію колишнього міністра закордонних справ *Ван Ї*, фактично вступило у відкриту та неприховано не лише економічну, а й політичну, фактично – стратегічну конфронтацію із США, одним із варіантів якої, не зважаючи на зміну керівництва МЗС КНР, може бути військовий збройний конфлікт. Чимало аме-

риканських військових експертів попереджають відкрито про це, а в Стратегії національної безпеки від жовтня 2022 року, не Росія, а саме Китай визначено головною загрозою для США.

І хоча *Ван Ї* 19 лютого 2022 року, під час свого останнього виступу в цій посаді на Мюнхенській безпековій конференції, висловив формальну підтримку Україні, заявивши про „необхідність захисту її незалежності та територіальної цілісності”, наголосивши, що Україна має бути мостом, який сполучає Захід і Схід, а не лінією боротьби між великими державами [1]; Китай як велика держава не вжила жодних практичних та реальних заходів, аби зупинити очільника московського режиму від початку варварської війни 24 лютого 2022 року.

Станом на початок 2023 року рівень практичної включеності КНР у припинення конфлікту не змінився: окрім непрозорих і розмитих наративів щодо миру, неподільності безпеки, поваги до прав людини тощо, світові лідери так і не побачили: у чому саме полягає стратегічне лідерство КНР (окрім кількості закликів до миру), якщо безпосередні інтереси даної країни не заторкуються. Відповідь невтішна: занурення у власний міфічний світ „уявного світового володарювання” через економічну експансію, контроль на ресурсами Африки та їх узалежнення через кредити та борги, невдалою спробою тотальної цифровізації Європи через провадження небезпечних технологій 5 G. Це дії Китаю, які описують його справжній шлях, а не ті наративи, які проголошують політичні лідери КНР.

КНР так і не реалізувала свої потенції та амбіції як глобального гравця в світовій архітектурі безпеці. Замість участі у практичному врегулюванні війни, КНР нарощує напрями економічної взаємодії з РФ, педалює розвиток боргових зобов'язань Африканських держав, нарощуючи інфраструктурну залежність цих країн від КНР. Таким чином, іспит на реальне саме глобальне політичне лідерство, *Сі Цзіньпін* наразі не склав.

У даному розрізі, важливим є вивчення оточення лідера. Одним із впливових політичних лідерів п'ятого покоління виступає нинішній міністр закордонних справ КНР. Тому цікавим і корисним є звернення до аналізу світоглядних позицій нового очільника МЗС КНР (з 30.12.2022 р.) – *Цінь Ґана*, який до цього обіймав посаду посла КНР в США.

Виклад основного матеріалу. 30 грудня 2022 року – було призначено нового міністра закордонних справ – *Цінь Ґана*, який до цього посідав посаду посла КНР в США. *Цінь Ґан* – воїновок, близька довірена особа президента Китаю *Сі Цзіньпіна*, бере на себе ключову роль на тлі високої напруженості між Вашингтоном і Пекіном через низку чутливих питань [2].

Я не поділяю оцінок тих експертів, які з призначенням *Цінь Ґана* покладають на нього великі інтегративні надії і акцентують на відході КНР від РФ

і повернення до конструктивного діалогу із США та ЄС. У зовнішній політиці Китаї слова і справи почасти мають різні відтінки і відповідно результати реалізації, які можуть бути по-різному інтерпретовані нами – європейцями, та китайцями. Про це я підготував окрему статтю „П'яте покоління керівників КНР: приклад політичного лідерства Цінь Ґана”. Предметом даної статті буд з'ясування ключових наративів даного міністра, за допомогою яких можна проаналізувати та сформулювати уявлення про стратегічний наратив п'ятого покоління керівництва КНР.

Однак відмічу, що оцінка діяльності політичних лідерів має бути максимально виваженою і не скочуватися чи то в бік лише огульної критики, або ж навпаки – до суцільного схвалення.

Певним чином резонує моїм ідеям позиція Цінь Ґана щодо *деструктивності ідеологем антагоністичного характеру*, які є іманентними та аксіоматичними геополітиці. До речі, у своїх статтях жоден із політичних лідерів КНР не згадує геополітику та її карколомні теорії взагалі. Винятково йдеться про політичну концепцію лідера КПК Сі Цзіньпіна, соціалізм із китайською специфікою нової епохи, а також інші політичні позиції попередніх китайських лідерів.

Зокрема, у сучасних виступах та дописах Цінь Ґана здебільшого йдеться лише про США, яку лідери КНР називають разом із власною державою – великою державою, здатною до формування стійких та стабільних умов спільного процвітання заради спільного майбутнього навіть і за наявності різних політичних систем і різного політичного бачення засобів та інструментів забезпечення базових цінностей народів на планеті. Тобто лідери КНР чітко та промовисто підкреслюють і наголошують: **вони не вважають Росію великою державою.**

Звичайно іншої думки дотримується один із сучасних ідеологів московського режиму *Д. Тренін*, який відзначає: „Само существование России как независимой и влиятельной величины является фактором, уравнивающим мировую обстановку” [3]. Китайські посадові особи так не вважають і не згадують Росію, в якості балансуєчого фактора або впливового гравця або великої держави.

Важливим є філософський підхід політичного лідера, думки якого виступають предметом цієї статті. Зокрема, Цінь Ґан відзначає: „Якщо люди вирішать дивитися на світ з точки зору протиставлення „демократія проти авторитаризму”, вони, швидше за все, відкриють світ розколу, конкуренції та конфлікту; але якщо вони розглядають світ як спільноту зі спільним майбутнім, то відкритість, співпраця та взаємовигідні результати будуть плодами їхнього вибору. Як підкреслив президент Сі Цзіньпін під час зустрічі з президентом Джо Бай-

деном на Балі у листопаді 2022 року, світ достатньо великий, щоб дві країни могли розвиватися та процвітати разом. Взаємовідносини Китай-США не повинні бути грою з нульовою сумою, де одна сторона конкурує з іншою або процвітає за рахунок іншої. Зараз Китай і Сполучені Штати мають більше спільних інтересів, а не менше. Ось як відображається поняття спільноти зі спільним майбутнім для людства у китайсько-американських стосунках”[4].

Відтак, Цінь Ґан пропонує відійти від конфронтаційної маніхейської ідеологем протиставлення добра і зла, демократії і авторитаризму. Основними принципами такого зближення виступає прагнення до скорочення розриву у сприйнятті світу та дослідження способів ладити на основі принципів: **1) взаємної поваги; 2) мирного співіснування; 3) взаємовигідної співпраці.**

Акцентую, що логіка будови даних принципів не викликає, на перший поверховий погляд активних заперечень, але: якщо подивитись на це з іншого боку, то прописані принципи є занадто довільно витлумаченими, розмитими, загальними та абстрактними і можуть бути вільно інтерпретованими і використовуватися для вирішення будь-яких конфліктів на користь Китаю.

Так, наприклад, *приєднання силою Тайваню* до материкового Китаю може повністю відповідати *принципу мирного співіснування*, адже, коли Тайвань буде повністю поглинений Китаєм, то фактично жодних питань із миром або війною із цим островом по суті бути не може: буде забезпечено, за логікою лідерів КНР, та реалізовано принцип неподільної безпеки: безпека Тайваню – безпека Китаю.

Саме така спотворена „логіка” була екстрапольована керівництвом КНР і до війни Росії проти України, де апріорі політичне лідерство, виявивши не притаманну китайським мудрим правителям поверховість до вивчення історичних питань, не усвідомлюючи справжніх першопричин та не бажаючи вивчити та прийняти багатовікову історію Української держави, розмірковувало подібним чином: усунення незалежної держави і поглинання її Росією, змінить вектор напруженості і зменшить зазіхання блоку НАТО або англосаксонського світу на території України, а відтак, буде реалізовано принцип неподільної безпеки.

Так само і щодо принципу взаємовигідної співпраці: нині Китай купує російські енергоносії, фактично не бажаючи доєднатись до світових санкцій, і використовуючи занедбане положення Росії, яка зі значною знижкою вимушена продавати власні енергоносії КНР. Таким чином, на думку КНР, це є взаємовигідним: адже КНР купує дешеві енергоносії, а Росія отримує солідного партнера, який не зважаючи на санкції, здійснює купівлю цих носіїв.

І так можна розмірковувати над кожним принципом конкретно.

Однак слід чітко констатувати – **Китай минає гострі питання щодо:**

- 1) порушення кліматичних зобов'язань;
- 2) порушення прав людини і громадянина, особливо стосовно уйгурів;
- 3) тотальною політикою нульової терпимості до ковіду, яка повністю зруйнувала систему захисту прав і свобод і на практиці не дала бажаного рівня зменшення захворюваності, підірвавши економіку КНР;
- 4) впровадження системи соціального кредитного рейтингу;
- 5) тотальна кьюаризація, через яку люди, що не мають зеленого коду, не можуть скористатися будь-якими об'єктами та соціальними послугами.

Політичні лідери Китаю говорять лише про те, про що хочуть говорити; а з ними потрібно говорити лише про те, що віддалятиме від конфліктних та спірних питань, адже на думку і логіку китайського керівництва, спірні питання порушують повагу, наближаючи до маніхейської ідеології протиставлення добра і зла.

Підтримую думку О. Траверсе, що політичний вимір є більш швидкоплинним і мінливим порівняно із історичним [5, с. 89], через що ілюзія керівників п'ятого покоління щодо потенціалу власних можливостей щодо кардинальної зміни вектору розвитку КНР, який було закладено попередниками, можуть призвести до порушення структурованої ієрархії моделі артефактів [6]: 1) матеріальні результати діяльності можуть бути не досягнутими; 2) способи дії з матеріальними артефактами можуть бути не ефективними; 3) правила суспільного буття можуть бути порушені і порушуються політичними лідерами КНР.

Відтак, з позицій політичної епістемології, за допомогою якої досліджується співвідношення раціонального і позараціонального в політиці, в рамках предмета дослідження більш можливим і корисним для теорії політології є вивчення накопичених методологічних знань, представлених різними підходами і парадигмами, адже кожне покоління керівників розробляло власну ідеологічну платформу.

Поза це, якщо аналізувати практику міжнародних відносин, то однопартійна система повністю сприяє відсутності політичного плюралізму, а відтак і накопиченню помилок і суперечностей зсередини партії. Будучи замкненою системою, КПК суто з філософських позицій не має багато шансів на ефективний розвиток в мінливому середовищі, де функціонують відкриті нелінійні системи, що самоорганізуються.

Таким чином певним способом, це нагадує бесіду із особами з особливостями психіки, яких не можна критикувати, вести діалог на важливі та серйозні теми, маючи різні способи мислення та підходи до вирішення ключових питань. Нато-

мість, політичні керівники КНР одразу запропонували три принципи, дотримання яких сприятиме порозумінню з боку Китаю. Тобто йдеться не про політичний діалог у справжньому розумінні цього слова, не про дотримання міжнародного права, формування та реалізацію базових принципів міжнародної безпеки, а йдеться про операціоналізацію і спробу легітимації та **масштабування китайських принципів** – принципів, на яких Китаю зручно і бажано спілкуватись і мати вигідні для себе відносини з іншими державами, в тому політичному просторі, в якому вигідної їм.

Тобто Китай, фактично не визнає міжнародного права, і **пропонує своє право, для реалізації своїх прав.**

Коли *Цінь Ган* пафосно заявляє, що китайці сподіваються, що американський народ зробить правильний вибір (*The Chinese people are looking to the American people to make the right choice*) [7], то фактично йдеться про таке: ми, китайці, на правильному боці, ми давно це зрозуміли, і чекаємо, коли ви, нарешті... американці, зрозумієте це, і, врешті-решт, долучитесь до нас, мудрих і поміркованих китайців.

А якщо підходити детальніше, то за умови одноосібного керівництва за часів *Сі*, говорити про плюралізм або різноплановість думок взагалі не доводиться, що слугує додатковим аргументом та унеможливорює навіть вести дискусію щодо позиції, насправді однієї людини, а не цілого багатонаціонального народу. Про це відзначає і японський дослідник, прямо вказуючи на те, що *Сі Цзіньпін* перестав бути народним лідером [8]. Адже якщо виходити із класичного поділу функцій лідерства [9], то сучасне покоління лідерів втрапило такі функції, як:

- *консолідуючу* – політичні лідери Китаю на сьогодні не здатні консолідувати біля себе або біля своїх ідей (окрім гео економічних) представників політичних еліт інших країн;
- *директивну* – через надмірне застосування концепції стратегічної невизначеності [10], політичні лідери Китаю не можуть навіть озвучити чітку власний напрям розвитку та чітке бачення вирішення міжнародних конфліктів, тим більше формувати такі напрями в якості лідера певної спільноти чи соціальних систем;
- *мобілізуєчу* – організація політичних систем інших країн та їхніх лідерів для вирішення глобальних важливих завдань;
- *легітимаційну* – легітимація політичного режиму в КНР, визнання його як можливого взірця для наслідування формувала б умови для легітимації політичного лідерства КНР в глобальному світі.

Такий підхід і така діалогічність, неправильно сфокусована наративна схема [11], фактично у вигляді наставницького та імперативного моно-

логу [12, с. 489], не може бути сприйнята у демократичному суспільстві.

Продовження Китаєм тиражування подібних наративів, на жаль не приведе Китай до його мети, передусім політичного лідерства, а не лише економічної могутності. Між тим, він і надалі стоятиме і чекатиме, як хтось колись клюне на гачок і буде змінюватись на угоду політичним лідерам КНР та відповідати очікуванням китайського народу.

Відмічу, що образність і символізм є притаманними мистецтву, але аж ніяк не геостратегії, сучасній дипломатії і політико-безпековій практиці. Тому якнайскоріше політичне керівництво КНР це зрозуміє, так і будуть відбуватися зміни у взаємних стосунках. Світ не буде змінюватись під однобоке його бачення і тлумачення політичними лідерами КНР: чимало пройдено, чимало війн було, чимало жертв, чимало уроків. Відмічу: все це – поза Китаєм і його народу і його території. Тому навіть з позицій політичної моралі, КНР не має достатніх наукових підстав для вимог врахування сформульованих ним віддалених від потреб Української держави принципів та умов завершення війни. Більше того, КНР навмисно ігноруючи міжнародне право, продовжую називати війну „конфліктом”.

Тож, проголошуючи *на повагу до різноманітності*, на практиці, КНР унеможливує її, прагнучи нав'язати лише власне бачення, власних концепцій (особливо яскравою виступає концепція *стратегічної невизначеності* [13]), та власного інструментарію вирішення глобальних проблем сучасності.

Для конкретності наукової статті, верифікації її гіпотез, проаналізуємо конкретні вислови *Цінь Гана* із подальшим їх співвіднесенням із практикою міжнародних відносин. Отже, для сучасного політичного лідерства абсолютно недостатньо під час варварської війни обмежуватись закличками і фразами на кшталт **наративів Цінь Гана** [14].

1. *Ми виступаємо за дотримання міжнародного права та загальновизнаних норм, що регулюють міжнародні відносини та повагу до суверенітету та територіальної цілісності всіх країн, у тому числі України* – кожен трактує дотримання міжнародного права на свою користь, а право взагалі не завжди в рамках РФ розглядалося пріоритетним засобом регулювання суспільних відносин, навпаки: останніми роками в наукових колах постійно наголошувалось не на силі права, а на праві сили.

2. *Уроки треба вчити* – так, дійсно: повітрям слід дихати, воду пити, вухами слухати, а очима дивитись і т. д. Який практичний зміст від цих висловлювань цієї особи, як можна операціоналізувати дану фразу – невідомо і незрозуміло.

3. *Слід серйозно подумати про зміни, викликані кризою, і про шляхи розвитку після неї* – згоден, обов'язково подякуємо за таку надважливу

і цінну пораду, бо перед цим навіть не могли навіть збагнути, що „треба серйозно подумати”, до цього взагалі або не думали або ж думали, але не серйозно.

4. *Нам пора зменшити тиск на наш спільний світ* – тиск і управління є різними речами, так само як політичне керівництво і політичне лідерство. Тож, коли *Цінь Ган* закликає „зменшити тиск”, то яскравим прикладом цього мають слугувати зміни зсередини країни, а їх немає. Коли КНР порушує права людини, знищує етнічні національні меншини тощо – то звичайно, йому вигідно казати про необхідність зменшення на нього тиску. Але тиск виникає там і тоді, де є невідповідність європейським та загальнолюдським цінностям, де суспільні відносини входять в дисонанс із трендами захисту прав людини. Там тиск є і завжди буде, саме тому країни світу не відвернулись від Української держави, а стали плечем до нашої держави за для захисту від вселенського зла, боронення цінностей добра, справедливості, життя.

А ось позиція політичного керівництва КНР щодо „необхідності відмови від маніхейства” є прямим свідченням, що Китай не хоче відкрито виступати проти Зла. Відтак, популістська модель політичного процесу можливо може бути прийнятною всередині КНР, але аж ніяк не у міжнародних відносинах і в рамках сучасного геостратегічного ландшафту. Більше того, більшість наративів даної посадової особи КНР спрямована на міжнародних суб'єктів, даний чиновник, немов ставить завдання немов підлеглим європейським державам, їхнім лідерам, прагнучи таким чином зняти з себе відповідальність за власну безвідповідальну, непрозору і нечітку зовнішню політику. Така тональність ведення переговорів і взагалі геостратегічного дискурсу є неприйнятною із європейськими державами, в тому числі і з Українською державою.

5. *Європа є центром усього тиску під час кризи* – чому тоді КНР так прагне залучати прямі іноземні інвестиції саме з Європи, чому було порушено власну політику нульової терпимості до ковід і були змушені бути відкрити кордони для європейських інвесторів? Знов убачаємо чітку невідповідність між проголошеними гаслами і реальністю: з одного боку, Європа звинувачується у якомусь тиску, а з іншого – та ж Європа щиро запрошується до співробітництва і до ринків КНР. Тож *Цінь Ган* слід передусім для себе особисто визначитися: Європа – центр тиску, чи центр розвитку? Адже представник міністерства комерції КНР *Га Фен* заявив: у 2020 році торговельний оборот між Китаєм та 17 країнами Центральної та Східної Європи перевищив 100 млрд доларів США, а зростання склало 8.4% [15]. Аналогічні статистичні дані знаходимо і Євростаті: Китай в 2020 році вийшов на перше місце серед партнерів ЄС, випередивши США, оскільки обсяг зовнішньоторговельного това-

рообігу ЄС та КНР склав 586 млрд євро [16]. Тож цифри – річ уперта, а політичне лукавство заважає ефективній комунікації.

6. має бути не лише припинення цієї війни, але й фундаментальна відповідь на тривалий мир і стабільність у Європі, а також збалансована, ефективна та стійка філософія та архітектура її безпеки – переконаний, що проблеми війни і миру в Європі завжди були справою поза інтересами КНР, а це так надалі і буде. Очевидним є зміщення акценту на проблемі миру лише на Європу, тим самим Китай хоче відвести увагу від своїх мілітарних амбіцій щодо силового включення Тайваню до власної держави. Такі маніпуляції очевидні, і не можуть не викликати розчарування спробами китайських провідних політиків, маніпулювати політичною свідомістю і стратегічною культурою з метою вирішення власних геостратегічних завдань і задоволення власних інтересів поза контекстом міжнародного права. Китай може претендувати на участь у глобальних системах безпеки лише тоді, коли він доведе, що він не є небезпекою, що він може бути дієвим гарантом безпеки, а не спостерігачем або радником з безпеки. Так само, на безпековий та політичний КНР впливає і політичні відносини із сусідами, які чітко зможуть ідентифікувати політику КНР як беззагрозливу, позбавлену мілітарного не лише дискурсу, а й навіть контексту. За іншого випадку, КНР не має морального права і взагалі політичного та іншого потенціалу, можливостей та досвіду щодо будови безпекових систем, оскільки сам може становити потенційну небезпеку для своїх сусідів і використовує фактор своєї могутності та сили для вирішення чималої кількості питань у сфері міжнародних відносин. Більше того відкрито допускає і активно маніфестує це для всіх країн усього світу про можливість використовувати силу для реалізації власних національних інтересів.

7. *Перетягування всіх вниз не принесе користі нашим майбутнім поколінням* – знову афоризми, але тут треба дуже чітко визначитись: де і що є верхом, а де і що є низом. Це питання дуже тонке, і заздалегідь поміщення власної країни до верху зі спробами маніпулювати європейським розвитком можуть безперспективними для КНР. Адже для КНР інвестиції ЄС та США є ключовими, життєво важливим. Жодна інша країна, групи країн не зможуть замістити ЄС та США в торговельних відносинах, тому при використанні афоризмів, треба дуже ретельно думати, адже філософська європейська і українська наукова думка теж мають достатній потенціал для словесної змагальності, однак це може бути прийнятним за умови безконфліктного розвитку, а не в часи, коли від конкретної позиції кожної держави залежить не лише глобальний розвиток в цілому, а й передусім регіональний та розвиток та економічне зростання та добробут кожної держави окремо.

8. *Розбіжності у сприйнятті кризи не виправдовують безпідставних звинувачень чи тиску і не повинні заважати нашим спільним зусиллям подолати кризу* – у цьому є екзистенційна і фундаментальна розбіжність політичних лідерів в КНР і в європейських країнах. Адже для КНР початковим і визначальним є категорії користі та вигоди. Для європейських політиків, це передусім – цінності. Тому саме ці розбіжності і не дадуть Китаю стати великою державою в усіх аспектах. Велич держави не вимірюється і не обмежується лише економічними факторами, тим більше які домінують та імперативно залежать від іноземних інвестицій. Цей факт потрібно враховувати політичному керівництву КНР, адже без його опрацювання з їхнього боку, співробітництво з КНР буде обмежене на довгі роки лише економічною сферою.

9. *Як жителі одного світу, ми повинні і можемо прислухатися один до одного, скорочувати розрив у сприйнятті світу та шукати способи ладити на основі взаємної поваги, мирного співіснування та взаємовигідної співпраці* – з даною тезою важко не погодитись, але головне: не лише виробляти та генерувати заспокійливий та мудрий контент, а бути здатним до адекватної його реалізації [17].

Висновки. Відтак я чітко продемонстрував прагнення КНР до глобального лідерства, утім фактичну незрілість політичного керівництва до даної ролі. Також акцентую, що *Цінь Ґан* чітко та прямо вказує на таке: „Зрештою, нашою спільною метою є міцний мир, спільна безпека та спільне процвітання для 1,8 мільярда китайського та американського народу та 7,8 мільярда населення світу. Це історична відповідальність Китаю та Сполучених Штатів як двох великих країн” [18]. Таким чином, *Цінь Ґан* чітко артикулює: **Китай не розглядає Росію в якості великої держави**, на якій лежить історична відповідальність за міцний мир, спільну безпеку та процвітання. Це є важливим з огляду на велике переважавання і бачення Китаєм не лише власного місця, а й передусім місця інших країн в цьому важливому процесі.

Політичний егоцентризм, неприховане споживацьке ставлення до міжнародних відносин, світових економічних безпекових та економічних механізмів, підтримка світового балансу навіть онтологічно нівелює і унеможлиблює розглядати Китай глобальним гравцем і світовим лідером, адже КНР не передбачає в своїх цілях розвиток світових систем, а розглядає їх споживацьке: лише використання на свою користь і заради власних інтересів. Такий підхід є зрозумілим стратегічними аналітикам, через що впливатиме на формування відповідних симетричних і асиметричних стратегій щодо Китаю, з урахуванням політичного егоцентризму і проголошеної політики споживання

результатів міжнародних відносин лише на свою користь.

Постать Цінь Ґана є суперечливою. Він дуже активно використовує нарративну схему для маніпуляцій та приховування справжніх намірів політики Китаю. Аналіз його висловлювань доводить, що Україна в найближчі часи не може розраховувати на Китай, як на партнера у припиненні варварської війни.

Початок підтримки означатиме повне усвідомлення Китаєм невідворотності перемоги Української держави і необхідності якнайскорішого приєднання до переможця.

ЛІТЕРАТУРА:

1. На Мюнхенській конференції міністр закордонних справ Китаю підтримав Україну. URL: <https://socportal.info/ua/news/na-miunkhenskii-konferentsii-ministr-zakordonnikh-sprav-kitaiu-pidtrimav-ukrainu/>
2. China names 'wolf warrior' as new ambassador to US. URL: <https://www.dw.com/en/china-names-xi-ally-wolf-warrior-as-new-ambassador-to-us/a-58682870>
3. Тренин Д. Новый баланс сил: Россия в поисках внешнеполитического равновесия. Москва: Альпина Паблишер, 2021. 471 с.
4. Qin Gang How China Sees the World. 26 December 2022. URL: <https://nationalinterest.org/feature/how-china-sees-world-206058>
5. Траверсе О. Політичне лідерство як universum. *Політичний менеджмент*. 2011. № 2. С. 85-93.
6. Dilthey W. Introduction to the Human Sciences : An Attempts to Laythe Foundation for the Study of Society and History / trans. R.J. Betanzos. Detroit: Wayne State University Press, 1988. 227 p.
7. Qin Gang How China Sees the World. 26 December 2022. URL: <https://nationalinterest.org/feature/how-china-sees-world-206058>
8. Katsuji Nakazawa Analysis: Xi no longer described as 'people's leader' in China 24 November 2022. URL: <https://asia.nikkei.com/Spotlight/Most-read-in-2022/Analysis-Xi-no-longer-described-as-people-s-leader-in-China>
9. Михельс Р. Демократическая аристократия и аристократическая демократия. *Социс*. 2000. №1. С. 107-116.; Кочубей Л. О. Сучасні політична еліта та політичний клас: визначення, моделі та особливості становлення. *Наукові записки ІПіЕНД*. 2010. №1(45). С. 37-53.; Пахарев А.Д. Политические элиты современной Украины: каналы рекрутирования. *Наукові записки ІПіЕНД*. 2010. №1(45). С. 27-36.
10. Ліпкан В. А. Політичний зміст концепції стратегічної невизначеності: на прикладі Китаю. *Актуальні проблеми філософії та соціології*. 2022. № 38; Ліпкан В. А. Стратегічна невизначеність – засада політики сучасного Китаю. *Features of the development of modern science in the pandemic's era: collection of scientific papers «SCIENTIA» with Proceedings of the III International Scientific and Theoretical Conference*: December 9, 2022. Berlin, Germany, 2022. С. 38-40
11. Марков В. Б. Нарратив. *Энциклопедия эпистемологии и философии науки*. М., 2009. С. 554.; Папуша І. Міжнародна наратологія: проблеми дефі-

ніцій. *Studia metodologica*. Вип. 19. 2007. С. 31-37.; Інформаційно-комунікативна діяльність органів публічної влади : монографія / за заг. ред. В.С. Куйбіди, О.В. Карпенка. Київ: ЦП „Компринт”, 2018. 364 с.

12. Селіванова О. О. Нарративний аналіз. *Лінгвістична енциклопедія*. Полтава: Довкілля-К, 2011. 844 с.
13. Ліпкан В. А. Політичний зміст концепції стратегічної невизначеності: на прикладі Китаю. *Актуальні проблеми філософії та соціології*. 2022. № 38.
14. Qin Gang Chinese Ambassador: The Ukraine Crisis and Its Aftermath. 18 April, 2022. URL: <https://nationalinterest.org/feature/chinese-ambassador-ukraine-crisis-and-its-aftermath-201867>
15. Торговый оборот Китая с 17-ю странами ЦВЕ впервые превысил 100 млрд долларов. URL: http://russian.news.cn/2021-02/05/c_139721992.htm
16. Китай стал важнейшим торговым партнером ЕС. URL: <https://www.dw.com/ru/kitaj-stal-vazhnejshim-torgovym-partnerom-es/a-56574955>
17. Qin Gang How China Sees the World. 26 December 2022. URL: <https://nationalinterest.org/feature/how-china-sees-world-206058>
18. Qin Gang Chinese Ambassador: The Ukraine Crisis and Its Aftermath. 18 April, 2022. URL: <https://nationalinterest.org/feature/chinese-ambassador-ukraine-crisis-and-its-aftermath-201867>

REFERENCES:

1. Na Miunkhenskii konferentsii ministr zakordonnykh sprav Kytaiu pidtrymav Ukrainu [At the Munich Conference, the Minister of Foreign Affairs of China supported Ukraine] socportal.info Retrieved from <https://socportal.info/ua/news/na-miunkhenskii-konferentsii-ministr-zakordonnikh-sprav-kitaiu-pidtrimav-ukrainu/> [in Ukrainian].
2. China names 'wolf warrior' as new ambassador to US. www.dw.com Retrieved from <https://www.dw.com/en/china-names-xi-ally-wolf-warrior-as-new-ambassador-to-us/a-58682870>
3. Trenin, D. (2021). *Novyj balans sil: Rossiya v poiskah vneshnepoliticheskogo ravnovesiya [New balance of power: Russia in search of foreign policy balance]*. Moscow: Alpina Publisher [in Russian].
4. Qin Gang How China Sees the World. 26 December 2022. nationalinterest.org Retrieved from <https://nationalinterest.org/feature/how-china-sees-world-206058>
5. Traverse, O. (2011). *Politychne liderstvo yak universum [Political leadership as universum]. Politychnyi menedzhment – Political management, 2, 85-93* [in Ukrainian].
6. Dilthey, W. (1988). *Introduction to the Human Sciences : An Attempts to Laythe Foundation for the Study of Society and History (R.J. Betanzos, Trans.)*. Detroit: Wayne State University Press
7. Qin Gang How China Sees the World. 26 December 2022. nationalinterest.org Retrieved from <https://nationalinterest.org/feature/how-china-sees-world-206058>
8. Katsuji Nakazawa Analysis: Xi no longer described as 'people's leader' in China 24 November 2022. asia.nikkei.com/Spotlight/Most-read-in-2022/Analysis-Xi-no-longer-described-as-people-s-leader-in-China

9. Mihels, R. (2000). Demokraticeskaya aristokratiya i aristocraticeskaya demokratiya [Democratic aristocracy and aristocratic democracy]. *Socis*, 1, 107-116 [in Russian]; Kochubei, L. O. (2010). Suchasnipolitychnaelitatapolitychnyiklas:vyznachennia, modeli ta osoblyvosti stanovlennia [Modern political elite and political class: definitions, models and features of formation]. *Naukovi zapysky IPIEND – Scientific notes of IPIEND*, 1(45), 37-53 [in Ukrainian]; Paharev, A. D. (2010). Politicheskie elity sovremennoj Ukrainy: kanaly rekrutirovaniya [Political Elites of Modern Ukraine: Recruiting Channels]. *Naukovi zapiski IPIEND – Scientific notes of IPIEND*, 1(45), 27-36 [in Russian].
10. Lipkan, V. A. (2022). Politychnyi zmist kontseptsii stratehichnoi nevyznachenosti: na prykladi Kytaiu [Political content of the concept of strategic uncertainty: on the example of China]. *Aktualni problemy filosofii ta sotsiologii – Actual problems of philosophy and sociology*, 38 [in Ukrainian]; Lipkan, V. A. Stratehichna nevyznachenist – zasada polityky suchasnoho Kytaiu [Strategic uncertainty – the basis of the policy of modern China]. *Features of the development of modern science in the pandemics era: collection of scientific papers «SCIENTIA» with Proceedings of the III International Scientific and Theoretical Conference: December 9, 2022* (pp. 38-40) Berlin, Germany [in Ukrainian].
11. Markov, V. B. (2009). *Narrativ. Enciklopediya epistemologii i filosofii nauki [Narrative. Encyclopedia of Epistemology and Philosophy of Science]*. Moscow [in Russian]; Papusha, I. (2007). Mizhnarodna naratolohiia: problemy definitsii [International narratology: problems of definitions. *Studia metodologica*]. *Studia metodologica*, 19, 31-37 [in Ukrainian]; V. S. Kuibidy & O. V. Karpenko (Eds.). (2018). *Informatsiino-komunikatyvna diialnist orhaniv publichnoi vlady: monohrafiia* [Information and communication activities of public authorities: monograph]. Kyiv: TsP „Komprynt” [in Ukrainian].
12. Selivanova, O. O. (2011). *Naratyvnyi analiz. Linhvistychna entsyklopediia [Narrative analysis. Linguistic encyclopedia]*. Poltava: Dovkillia-K [in Ukrainian].
13. Lipkan, V. A. (2022). Politychnyi zmist kontseptsii stratehichnoi nevyznachenosti: na prykladi Kytaiu [The political meaning of the concept of strategic uncertainty: on the example of China]. *Aktualni problemy filosofii ta sotsiologii – Actual problems of philosophy and sociology*, 38 [in Ukrainian].
14. Qin Gang Chinese Ambassador: The Ukraine Crisis and Its Aftermath. 18 April, 2022. nationalinterest.org Retrieved from <https://nationalinterest.org/feature/chinese-ambassador-ukraine-crisis-and-its-aftermath-201867>
15. Torgovyj oborot Kitaya s 17-yu stranami CVE vperve prevysil 100 mlrd dollarov [China's trade turnover with 17 CEE countries exceeded \$100 billion for the first time]. russian.news.cn Retrieved from http://russian.news.cn/2021-02/05/c_139721992.html Moscow [in Russian].
16. Kitaj stal vazhnejshim torgovym partnerom ES [China has become the EU's most important trading partner]. www.dw.com Retrieved from <https://www.dw.com/ru/kitaj-stal-vazhnejshim-torgovym-partnerom-es/a-56574955> [in Russian].
17. Qin Gang How China Sees the World. 26 December 2022. nationalinterest.org Retrieved from <https://nationalinterest.org/feature/how-china-sees-world-206058>
18. Qin Gang Chinese Ambassador: The Ukraine Crisis and Its Aftermath. 18 April, 2022. nationalinterest.org Retrieved from <https://nationalinterest.org/feature/chinese-ambassador-ukraine-crisis-and-its-aftermath-201867>

Narrative analysis of speeches of the PRC'S fifth-generation leaders: the case of Qin Gang

Lipkan Volodymyr Anatoliiovych

Doctor of Law, Professor,
Postdoctoral Student at the Department
of Problems of Political Science
V. M. Koretsky Institute of State and Law
of National Academy of Sciences
of Ukraine
Tryochsvyatitelska str., 4, Kyiv, Ukraine
ORCID: 0000-0002-7411-2086

Modern political science has some developments in forming a strategic narrative. Moreover, the relevant studies are carried out within the framework of various sciences. However, in the context of political communication science and strategic communications following the principal provisions of the theory of geostrategy, there are few narrative analyses of the speeches of political leaders. Thus, the functioning of the Chinese model of political meritocracy proves not only the right to its existence but also some effectiveness and undeniable advantages that cannot be neglected, which are necessary for studying and implementing the geostrategy of the Ukrainian state into the modern model.

Creating a modern geostrategy is a systematic process of developing and implementing a strategic narrative following predetermined target audiences. Therefore, political leadership and formulation of a strategic narrative are crucial for the Ukrainian state, given the lack of intellectual and strategic leaders from within the country. In most democratic countries, strategic narratives are elaborated by well-trained persons, and speeches for high-ranking officials are prepared by speechwriters, and in China the approach is different – strategic narratives are formulated by a specific generation of ideologic managers, which are gradually introduced into the geostrategic discourse and the security practice. This article deals with speeches and addresses of one of the brightest representatives of the PRC's fifth-generation leaders – Qin Gang, Minister of Foreign Affairs.

The research justifies the author's opinion that genuine strategic architects (stratarchs) should independently form philosophical preconditions, concepts and strategies, define the state mission, and have a strategic vision. The meritocratic model of Chinese public administration is a considerable contribution to political science, as each generation of PRC leaders enriches political thought with new ideas and their interpretations, models, at least theoretical, of the structure of prosperous and successful China.

The development of the PRC political system occurs in such a way as to prevent non-systemic politicians and short-sighted and populist political figures (not strategic leaders) from coming to power. One of the manifestations of the universality of political leaders is their speeches, which assist in conceptualizing and scaling the ideologemes needed by the party leadership. By relying on the analysis of speeches of the minister of foreign affairs of the PRC – Qin Gang – it is proved that China has the original theoretical-philosophical framework of state development, possesses narrative tools, and attempts to influence international order, including through narratives. The article expands and consistently advances the author's key idea regarding the clear distinction of geostrategy as a theory separate from geopolitics, proving the profound imperception and complete disregard of various currents of geopolitics in the practical politics of the People's Republic of China.

The author's matrix of the theory and practice of geostrategy is overlapped the analysis of one of the political leaders of the modern PRC – Qin Gang, the Minister of Foreign Affairs of the PRC. The system of narratives delivered by the minister is analyzed, and each of them is thoroughly examined.

It is important to organically combine this article with other author's contributions, which specify various concepts of strategic uncertainty and clarity, the essence of Qin Gang's political leadership at the current stage, and the options of applying the relevant experience to shape and enhance the secure, strong, developed Ukrainian state, as well as the development vectors of original geostrategy.

Key words: *geostrategy of Ukrainian state, political leadership, strategic uncertainty, strategic clarity, China's foreign policy, fifth generation of PRC political leaders, PRC strategic narrative, political meritocracy, strategic identity, new singularity, stratach.*